МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет філології
Кафедра української літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні підходи до методики навчання української літератури»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова і література)»
Спеціальність «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація «Українська мова і література»
Галузь знань «А Освіта»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні підходи до методики навчання української літератури» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта», спеціальності «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (українська мова і література)».

Розробник: Мафтин Наталія Василівна, Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Деркачова Ольга Сергіївна

Схвалено на засіданні кафедри української літератури

протокол 1 від 26.08.2026

Завідувач кафедри _____

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету філології

протокол 1 від 26.08.2026

Голова науково-методичної ради _____

Затверджено

Директор / декан _____

2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Сучасні підходи до методики навчання української літератури
ПІБ	Мафтин Наталія Василівна
Контактний телефон викладача	+380 (99) 449 06 16
E-mail викладача	nataliia.maftyn@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 3 кред. ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	денна — 2
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/90fd1d470253e6ba7d7a
Графік консультацій	Щотижня.

2. Передумови навчальної дисципліни
Дисципліна "Сучасні підходи до методики навчання української літератури" є логічним продовженням вивчення таких курсів: "Педагогіка і психологія середньої освіти", "Іноземна мова за професійним спрямуванням", "Сучасні освітні технології".

3. Анотація до навчальної дисципліни
Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сучасні підходи до методики навчання української літератури» є: сучасні теоретико-методичні засади, технології, методи, прийоми та форми організації навчання української літератури в закладах загальної середньої освіти, спрямовані на формування читацької, предметної та ключових компетентностей здобувачів освіти, розвиток критичного й творчого мислення, інтерпретацію художнього тексту та ефективне використання традиційних і цифрових освітніх технологій.

4. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо сучасних методичних підходів до навчання української літератури, здатності проєктувати й реалізовувати ефективний, компетентнісний, особистісно орієнтований та інклюзивний освітній процес із використанням сучасних педагогічних і цифрових технологій.

Цілі: ознайомлення із сучасними концепціями та тенденціями розвитку методики навчання української літератури; формування розуміння компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, текстоцентричного та культурологічного підходів до літературної освіти; оволодіння сучасними методами, прийомами та технологіями навчання української літератури; розвиток умінь аналізувати й інтерпретувати художній текст у процесі навчання; формування здатності проєктувати уроки та інші форми організації навчання української літератури відповідно до освітніх цілей і потреб здобувачів освіти; опанування способів організації читацької діяльності, дискусії, проєктної, дослідницької та творчої роботи учнів; формування навичок використання цифрових ресурсів, мультимедійних засобів та інструментів штучного інтелекту в літературній освіті; розвиток умінь здійснювати оцінювання навчальних результатів з української літератури та надавати ефективний зворотний зв'язок; формування здатності адаптувати методику навчання до різних освітніх потреб, зокрема в умовах інклюзивного освітнього середовища; розвиток професійної рефлексії та готовності до постійного оновлення власних методичних компетентностей.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.

ЗК-6. Здатність діагностувати проблеми в галузі освіти, знаходити рішення та брати відповідальність за їх втілення, бути критичним і самокритичним.

ЗК-7. Здатність взаємодіяти в педколективі, налагоджувати міжособистісну комунікацію з учасниками освітнього процесу.

ЗК-8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо, берегти фізичне та психоемоційне здоров'я.

ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.

ЗК-11. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, працювати автономно і самостійно та оцінювати якість виконуваних робіт.

Фахові (спеціальні) компетентності

ФК-1. Здатність застосовувати знання із літературознавства та мовознавства для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК-3. Здатність враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, організовувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК-6. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції здобувачів середньої освіти.

ФК-7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження у професійній діяльності.

ФК-8. Здатність планувати, організовувати і координувати діяльність колективу фахівців у галузі освіти, здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК-9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови й літератури; аналізувати особливості сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.

ФК-10. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ФК-11. Здатність до моделювання змісту навчання з метою формування в учнів ключових компетентностей, їх мотивації до саморозвитку.

ФК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу української мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.

ФК-13. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності, дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук відповідно до предметної спеціальності «Українська мова і література» у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, вільно користується спеціальною термінологією в галузі української філології.

ПРН 2. Усвідомлює специфіку предметної області, орієнтується в різних лінгвістичних напрямах і школах, літературних напрямах і течіях, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої і літературознавчої науки.

ПРН 3. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПРН 4. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 8. Демонструє вміння забезпечувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, здатність діяти автономно і в команді, знає і дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПРН 12. Реалізує принципи індивідуалізації і диференціації в навчанні з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, забезпечує рівноправність (расову, гендерну, релігійну, політичну тощо) здобувачів освіти.

ПРН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в учнів.

6. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	24	—
практичні заняття / семінарські заняття	24	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	42	—

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекцій	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекцій	практ./сем.	лаб	самост. робота	разом
Тема 1. Сучасна літературна освіта в 10–11 класах: концептуальні засади та виклики Мета й завдання навчання української літератури в старшій школі. Особливості профільної середньої освіти. Компетентнісний підхід. Сучасний учень-читач. Роль учителя української літератури в старшій школі. Нормативна база	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 2. Зміст навчання української літератури в 10–11 класах: сучасні підходи до його структурування Аналіз чинних модельних навчальних програм і навчально-методичного забезпечення. Принципи відбору художніх текстів. Канон і сучасна література. Національний та світовий контексти. Варіативність змісту літературної освіти. До проблеми інтегрованого курсу	2	2	0	2	6	—	—	—	—	—
Тема 3. Текстоцентричний підхід і стратегія глибокого читання в старшій школі Художній текст як основа літературної освіти. Close reading. Стратегії читацької діяльності. Аналіз та інтерпретація складних художніх текстів. Робота з підтекстом, символікою, наративом, інтертекстуальністю.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 4. Сучасні стратегії аналізу та інтерпретації художнього твору в 10–11 класах Літературознавчий, культурологічний, герменевтичний, компаративний та рецептивний підходи. Аналіз ліричного, епічного та драматичного твору. Інтерпретаційні моделі. Робота з різними читацькими позиціями.	2	2	0	2	6	—	—	—	—	—
Тема 5. Компетентнісно орієнтоване навчання української літератури в старшій школі Предметна та ключові компетентності. Читацька компетентність. Компетентнісні завдання. Проблемні ситуації. Формування критичного й творчого мислення. Застосування літературних знань у життєвих та культурних контекстах.	2	2	0	2	6	—	—	—	—	—

Тема 6. Методика проблемного, проєктного та дослідницького навчання української літератури Проблемне навчання. Літературні дискусії та дебати. Проєктна діяльність. Міні-дослідження. Дослідницькі завдання для старшокласників. Учитель як модератор і консультант навчальної діяльності.	2	2	0	2	6	—	—	—	—	—
Тема 7. Інтермедіальність, компаративістика та міждисциплінарність у навчанні української літератури Взаємодія літератури з кіно, музикою, живописом, театром, цифровими медіа. Екранізація як об'єкт аналізу. Порівняння художніх творів різних культур. Інтертекстуальні та міжкультурні зв'язки.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 8. Інклюзивна та особистісно орієнтована літературна освіта в 10–11 класах Урахування індивідуальних освітніх потреб. Диференціація та індивідуалізація. Адаптація завдань. Література як простір діалогу, емпатії та осмислення людського досвіду. Створення безпечного освітнього середовища.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 9. Цифрова літературна освіта: медіа, цифрові ресурси та штучний інтелект Цифрові формати читання. Мультимедійні та інтерактивні ресурси. Буктрейлери, подкасти, цифрові проєкти. Генеративний ШІ в роботі учня та вчителя. Промптинг для літературної освіти. Академічна доброчесність і критичне використання ШІ.	2	2	0	6	10	—	—	—	—	—
Тема 10. Проєктування сучасного уроку української літератури в 10–11 класах Моделі сучасного уроку. Визначення результатів навчання. Проєктування етапів уроку. Добір текстів, методів і завдань. Конструювання проблемних запитань. Поєднання індивідуальної, парної та групової роботи. Методичний дизайн уроку.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 11. Сучасна українська література та література XX–XXI століть у шкільному курсі Методичні підходи до вивчення модернізму, авангарду, шістдесятництва, постмодернізму та сучасної літератури. Робота з новітніми текстами. Література війни, пам'яті, ідентичності. Формування особистісного ставлення до прочитаного.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Тема 12. Оцінювання результатів літературної освіти та професійна рефлексія вчителя Формувальне й підсумкове оцінювання. Критерії оцінювання читацької та інтерпретаційної діяльності. Рубрики й чеклісти. Самооцінювання та взаємооцінювання. Зворотний зв'язок. Рефлексія та вдосконалення професійної методичної діяльності.	2	2	0	4	8	—	—	—	—	—
Разом	24	24		42	90	—	—	—	—	—

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

Виконання 50% завдань під час вивчення навчальної дисципліни. При виставленні підсумкової оцінки враховуються навчальні досягнення здобувачів вищої освіти (бали), набрані за виконання всіх видів робіт під час поточного контролю, а також бали за результати неформальної освіти (http://surl.li/vvwxlh). Формою контролю є екзамен.	Дидактичні тести, усний та письмовий контроль (тести, аналітичні завдання, звіти). практичний контроль (проведення фрагменту заняття, застосування інноваційних методик, презентація матеріалів), спостереження за участю студента у практичних вправах.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 14	A–F (100–1)
Самостійна робота			
Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Зразок контрольної роботи: 1. Розкрийте сутність компетентнісного підходу до навчання української літератури в 10–11 класах. Визначте основні поняття, схарактеризуйте принципи реалізації підходу та наведіть приклади його застосування під час вивчення художнього твору. 2. Розробіть систему компетентнісно орієнтованих завдань до вивчення одного з художніх творів у 10–11 класах, використовуючи текстоцентричний та діяльнісний підходи. Обґрунтуйте вибір методів, прийомів і форм роботи та визначте очікувані результати навчання. 3. Запропонуйте власну модель сучасного уроку української літератури в 10–11 класах, у якому поєднано традиційні та інноваційні методи навчання. Обґрунтуйте власний методичний вибір, продемонструйте можливості використання цифрових ресурсів або штучного інтелекту та поясніть, як запропонована модель сприятиме розвитку читацької компетентності старшокласників.	Дидактичні тести, усний та письмовий контроль (тести, аналітичні завдання, звіти). практичний контроль (проведення фрагменту заняття, застосування інноваційних методик, презентація матеріалів), спостереження за участю студента у практичних вправах.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 8, ПРН 12, ПРН 14	A–F (100–1)
Індивідуальні завдання			
Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
7. Критерії оцінювання результатів навчання			
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	
практичні / семінарські	30
лабораторні	
індивідуальне завдання	
контрольна робота	10
самостійна робота	10
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Біличенко, О., & Семеног, О. (2026). Методика викладання літератури крізь призму академічної етики: італійський досвід та міжрегіональні практики. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти, (25), 5–20.

2. Мови і літератури. Методичні рекомендації для вчителів на 2026/27 рік. URL: https://osvita.ua/school/metod-rekom/97807/

3. Антофійчук А, Маркуляк Л. Ефективність інтегрованого навчання української мови та літератури в умовах воєнного стану. Актуальні питання в сучасній науці. №10 (28). 2024. С.553 – 570.

4. Маркуляк Лариса. Особливості вивчення індивідуального стилю письменника: шкільна парадигма. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» Current issues of Social studies and History of Medicine/Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences» Чернівці-Сучава: БДМУ. 2024.№1 (37). С.111 - 114.

5. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2002. 317 с.
6. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга пол.. XX поч. XXI ст.): монографія. К.: Педагогічна лумка. 2016. 360 с.
Додаткова література
—
Додаткові електронні ресурси
—

Викладач Мафтин Наталія Василівна. Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури